

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ



Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Με την αραβική εξάπλωση του 7^{ου} αιώνα οι **Άραβες** πήραν στα χέρια τους – μαζί με τους **Εβραίους** – το εμπόριο μεταξύ Δύσης και Ανατολής.

Οι μεγάλες πόλεις του **Χαλιφάτου**, όπως η **Δαμασκός**, η **Βαγδάτη** και η **Αλεξάνδρεια** έγιναν τα επίκεντρα του εμπορίου. **Άραβες** και **Εβραίοι** είναι οι κύριοι μεταπράτες του εμπορίου, όπως ονομάστηκαν.



Παραδοσιακή αγορά ενδυμάτων στην Τρίπολη του Λιβάνου

Πηγή εικόνας: <https://kawa-news.com/en/top-5-the-most-beautiful-souks-in-the-arab-world/>



Παραδοσιακή υπαίθρια αγορά στο Μαρρακές του Μαρόκου
Πηγή εικόνας: <https://kawa-news.com/en/top-5-the-most-beautiful-souks-in-the-arab-world/>



Η παραδοσιακή αραβική αγορά (souk) του Αλ Χαλίλι στο Κάιρο της Αιγύπτου

Πηγή εικόνας: <https://www.osiristours.com/adventurous-shopping-khan-el-khalili-egypts-oldest-bazaar/>



Σκηνή από την αγορά στη Γιάφα, το σημερινό Τελ Αβίβ στο Ισραήλ
Πίνακας του Gustav Bauernfeind, 1877

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Gustav_Bauernfeind

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Σε αυτό συνέβαλαν:

- 1 η γεωγραφική θέση του Χαλιφάτου μεταξύ Δύσης και Ανατολής
- 2 η εκμετάλλευση των ορυχείων χρυσού και αργύρου της Δυτικής Αφρικής και της Σαχάρας



ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΧΡΥΣΟΥ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ



Πηγή εικόνας: <https://www.afro.who.int/news/who-urgent-action-needed-combat-poisoning-artisanal-gold-mining-africa>

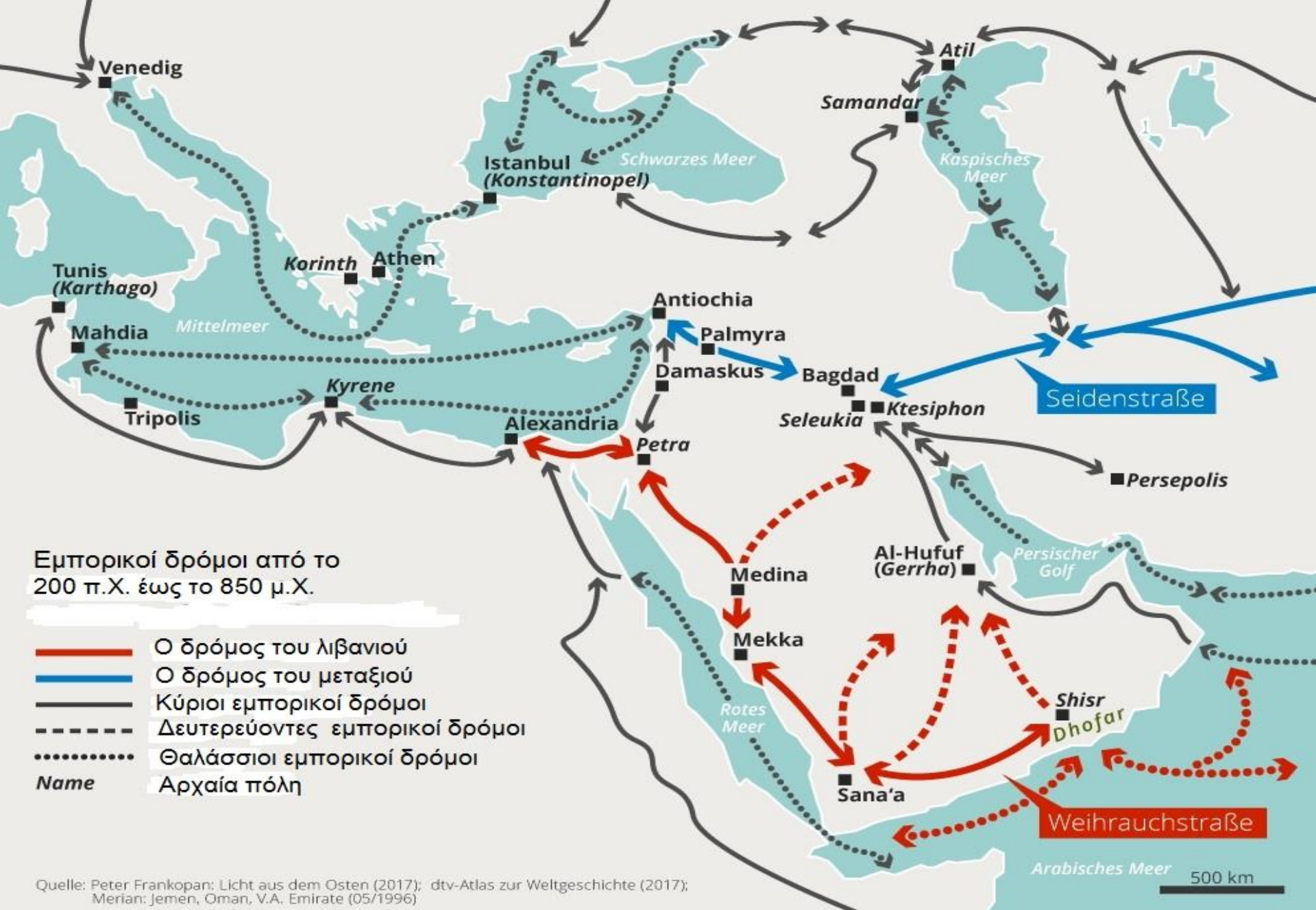
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΠΡΟΣ ΑΝΑΤΟΛΑΣ

Από τον 9^ο αιώνα οι Άραβες ιδρύουν κατά μήκος των παραλίων της Ινδίας εμπορικούς σταθμούς και φτάνουν μέχρι την Κίνα.

Από τη μακρινή Ανατολή οι έμποροι μετέφεραν:

- μπαχαρικά και
- άλλα είδη πολυτελείας

κυρίως μέσω Ιράκ, στις αραβικές και βυζαντινές αγορές, αποκομίζοντας τεράστια κέρδη.



ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

Η τιμή των προϊόντων αυτών καθοριζόταν από τη ζήτηση που υπήρχε για αυτά.

Η κυρίαρχη δυναστεία των **Φατιμιδών** της **Αιγύπτου** ενθάρρυνε κατά τον 10ο αιώνα τις εμπορικές σχέσεις με τις **Ινδίες** μέσω της Ερυθράς Θάλασσας.

Οι **Άραβες** επινόησαν πρακτικές και καινοτομίες που διευκόλυναν το εμπόριο και εφαρμόζονται μέχρι και σήμερα.



ΑΙΓΥΠΤΟΣ

ΣΙΝΑ

ΠΕΡΣΙΚΟΣ
ΚΟΛΠΟΣ

ΑΡΑΒΙΚΗ
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

ΕΡΥΘΡΑ
ΘΑΛΑΣΣΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ

Οι καινοτομίες αυτές ήταν:

- 1 η συγκρότηση εμπορικών εταιρειών
- 2 η επινόηση της εμπορικής επιταγής (τσεκ)
- 3 ανάπτυξη του πιστωτικού συστήματος



αργυραμοιβοί και τράπεζες

ΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΗ – ΤΕΧΝΕΣ

Τα γράμματα και οι τέχνες αναπτύχθηκαν σε όλο τον **αραβικό κόσμο** με επίκεντρα πόλεις, στις οποίες ιδρύθηκαν πανεπιστήμια και βιβλιοθήκες, όπως:

- η Βαγδάτη
- η Δαμασκός
- η Κόρδοβα



Ψηφιακή αναπαράσταση της μεσαιωνικής Βαγδάτης

Πηγή εικόνας: <https://imgur.com/G30peRx>



Σκηνή δρόμου της μεσαιωνικής Δαμασκού – Πίνακας του Gustav Bauernfeind, 1884-1887

Πηγή εικόνας: <https://www.amazon.com/Gustav-Bauernfeind-Street-Damascus-Canvas/dp/B01LYIFKLY>



*J. Bauerstein
Damaskus - Hirschhorn*



Η είσοδος στο τέμενος Ομαγγαν
της Δαμασκού

Πίνακας του Gustav Bauernfeind, 1890

Πηγή εικόνας:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gustav_Bauernfeind_-_The_Gate_Of_The_Great_Umayyad_Mosque,_Damascus.jpg



Το τέμενος Ομαγγαν στη Δαμασκό όπως είναι σήμερα

Πηγή εικόνας: www.acqualta.org



Άποψη της μεσαιωνικής Κόρδοβα στην Ισπανία

Πηγή εικόνας: <https://theculturetrip.com/europe/spain/articles/cordoba-medieval-europes-greatest-city/>



Άποψη της μεσαιωνικής Κόρδοβα στην Ισπανία

Πηγή εικόνας: <https://theculturetrip.com/europe/spain/articles/cordoba-medieval-europes-greatest-city/>



Άποψη της μεσαιωνικής Κόρδοβα στην Ισπανία

Πηγή εικόνας: <https://theculturetrip.com/europe/spain/articles/cordoba-medieval-europes-greatest-city/>

ΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΗ – ΤΕΧΝΕΣ

Στις μεγάλες πόλεις του **αραβικού κόσμου** υπήρχαν **βιβλιοπωλεία** για τον απλό κόσμο και πολλοί χαλίφηδες ήταν συλλέκτες αρχαίων χειρόγραφων. Ονομαστός μεταξύ αυτών ήταν ο χαλίφης **Μαμούν**.

Οι Άραβες μετέφρασαν έργα **Ινδών**, **Περσών** και **Ελλήνων** και επηρεάστηκαν στην σκέψη τους πολύ από τα έργα του **Αριστοτέλη** και των **Νεοπλατωνικών**.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΗ – ΤΕΧΝΕΣ

Κατά την πρώτη του περίοδο, το **Ισλάμ** έχει επηρεαστεί από το **Βυζάντιο** και έχει δανειστεί:

- τεχνικές και τεχνοτροπίες
- τεχνίτες και
- υλικά

Το τέμενος **Umayyad** στη **Δαμασκό** είναι κατά βάση μία **τρίκλιτη βασιλική**. Όμως ο διάκοσμος είναι **ανεικονικός**, με επιρροές από τον **Ιουδαϊσμό**.



ΑΡΑΒΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Η έκφραση της μεσαιωνικής **αραβικής** τέχνης συναντάται στα τεμένη που κατασκευάζονται από **βυζαντινούς** τεχνίτες.

Τα υπέροχα ψηφιδωτά του τεμένους Umayyad της Δαμασκού, με φυτικές παραστάσεις, είναι εφάμιλλης τεχνικής και ομορφιάς των **βυζαντινών** ψηφιδωτών.



Δείγμα της υπέροχης τεχνικής **βυζαντινών** τεχνιτών στο τέμενος Umayyad της Δαμασκού

<https://www.dailyartmagazine.com/seven-beautiful-mosques/>



Η κεντρική είσοδος του τεμένους Ομαγγαν στη Δαμασκό

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/File:The_Great_Umayyad_Mosque_of_Damascus,_Syria_western_portico,_mosaic_depicting_a_continuous_landscape.jpg

ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ



Ψηφιδωτή παράσταση εξαπτέρυγου χερουβείμ στο ΒΑ σφαιρικό τρίγωνο του τρούλλου

Πηγή εικόνας: https://www.ethnos.gr/ekklisia/114736_agia-sofia-symbolo-tis-orthodoxias-ki-arhitektoniko-kosmima-sto-perasma-aionon

ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ



Ψηφιδωτή παράσταση εξαπτέρυγου χερουβείμ στο ΒΑ σφαιρικό τρίγωνο του τρούλλου

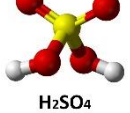
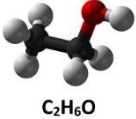
Πηγή εικόνας: https://www.ethnos.gr/ekklisia/114736_agia-sofia-symbolo-tis-orthodoxias-ki-arhitektoniko-kosmima-sto-perasma-aionon

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΡΑΒΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Η Δύση επηρεάστηκε πολύ από τον πολιτισμό του **Ισλάμ** και την επιστημονική πρόοδο των Αράβων. Οι κυριότερες καινοτομίες τους:

- 1 στα **Μαθηματικά**: καθιέρωσαν την **ινδική** αρίθμηση 1,2,3,4, ...
- 2 στη **Γεωγραφία**: οργάνωσαν μακρινά ταξίδια
- 3 στην **Αστρονομία**: υπολόγισαν ακριβώς την τροχιά των πλανητών γύρω από τον ήλιο

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΡΑΒΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

- 4 στη **Χημεία**: ανακάλυψαν το θειικό οξύ, 
δηλαδή, το βιτριόλι και το οινόπνευμα 
- 5 στην **Ιατρική**:
- καθιέρωσαν νέα φάρμακα
 - εφάρμοσαν πολύπλοκες εγχειρήσεις

Εικόνα δεξιά: Άραβας γιατρός επεμβαίνει χειρουργικά στο μάτι ενός ασθενούς

Πηγή εικόνας: <https://muslimheritage.com/medicine-and-health-in-medieval-arabic-poetry-an-historical-review/>



ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΡΑΒΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Οι Άραβες έφεραν στο Βυζάντιο και τη Δύση από την Κίνα το χαρτί, και εισήγαγαν πολλές καλλιέργειες, όπως:

- το βερίκοκο



- την αγκινάρα



- το βαμβάκι



- το λεμόνι



- το σακχαρόκάλαμο



ΑΡΑΒΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Μεγάλη συμβολή είχε η **αραβική** γλώσσα τόσο στις **δυτικές** γλώσσες, όσο και στην **ελληνική**. Τα πιο γνωστά γλωσσικά δάνεια είναι:

- άλγεβρα
- αλχημεία
- αλκάλιο
- αλκοόλ
- ζενίθ
- μουσελίνα
- ναδίρ
- ρύζι
- σαφράνι
- ταρίφα
- ταμπουράς
- τζίφρα
- τσεκ
- σιρόπι



Μεσαιωνικό αραβικό εμπορικό πλοίο

**Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Dr. Γεωργία Μιχαήλ (ΠΕ02)**